

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา ยุทธศาสตร์

เรื่อง การเพิ่มประสิทธิภาพและบทบาทของเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผู้วิจัย พลตำรวจตรี ธีรยุทธ เพระาะสุนทร หลักสูตร ปรอ. รุ่นที่ 24

ตำแหน่ง ผู้บังคับการตรวจคนเข้าเมือง 2 สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยที่ผ่านมา มีหลายเหตุการณ์ที่ได้สร้างความเสียหายและส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ รวมทั้งความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและความสามัคคีของคนในชาติ นับตั้งแต่ปัญหาความขัดแย้งของคนในชาติ ปัญหาอุทกภัยครั้งใหญ่ในปี (2554) ตลอดจนปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ นราธิวาส ปัตตานี ยะลา ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมาอย่างต่อเนื่องยาวนานและซับซ้อน ดังปรากฏข่าวเหตุการณ์ลอบทำร้ายเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทหาร ชาวบ้านอยู่เนืองๆ ไม่ว่าจะเป็นการลอบวางเพลิง การลอบวางระเบิด การปล้นอาวุธต่างๆ ซึ่งทำให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก

โดยเหตุการณ์ความไม่สงบดังกล่าว มีผลทำให้สภาพทางเศรษฐกิจของภาคใต้โดยเฉพาะสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ย่ำแย่ มีภาวะการว่างงานเกิดขึ้น นักท่องเที่ยวไม่กล้าเข้าไปท่องเที่ยวในพื้นที่ เนื่องจากหวั่นเกรงอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้น สาเหตุดังกล่าวทำให้เกิดความไม่สะดวกในหลายๆ ด้าน ส่วนหนึ่งเกิดจากเจ้าหน้าที่ของรัฐถูกทำร้าย ทำให้ไม่สามารถให้บริการประชาชนในพื้นที่ได้อย่างเต็มที่ คนในท้องถิ่นเองก็ไม่สามารถเข้าถึงการบริหารของรัฐได้ตามปกติ อาทิ การให้บริการประชาชนด้านสุขภาพอนามัย การจัดทำทะเบียนต่างๆ เป็นต้น สถานการณ์ความไม่สงบดังกล่าวส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพความมั่นคงของประเทศ ซึ่งจะต้องได้รับการเยียวยาแก้ไขอย่างเร่งด่วนและเป็นรูปธรรม

สาเหตุของการก่อความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ บางส่วนมองว่าเป็นความขัดแย้งระหว่างศาสนาและเป็นการกระทำของกลุ่มมุสลิมหัวรุนแรง ที่ได้บิดเบือนคำสอนของศาสนาและความเชื่อ เพื่อต้องการแบ่งแยกดินแดน โดยใช้วิธีการที่รุนแรงเพื่อก่อความไม่สงบ เช่น การเผาโรงเรียนและสถานที่ราชการหลายแห่ง ทำให้เกิดการสูญเสียชีวิตเจ้าหน้าที่ ทรัพย์สินของทาง

ราชการ พระภิกษุ และประชาชนผู้บริสุทธิ์เป็นจำนวนมาก การกระทำดังกล่าวก่อให้เกิดผลเสียหา ต่อประเทศชาติอย่างร้ายแรง และกระทบต่อภาพลักษณ์ของศาสนาอิสลาม ซึ่งยึดถือและให้ ความสำคัญอย่างสูงสุดต่อวิถีทางแห่งสันติ

รัฐบาลชุดปัจจุบัน ได้แถลงนโยบายเพื่อบริหารประเทศต่อสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 23 – 24 สิงหาคม 2554 มีด้วยกัน 8 ด้าน คือ

1. นโยบายเร่งด่วนที่จะดำเนินการในปีแรก
2. นโยบายความมั่นคงแห่งรัฐ
3. นโยบายเศรษฐกิจ
4. นโยบายสังคมและคุณภาพชีวิต
5. นโยบายที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
6. นโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีการวิจัย และนวัตกรรม
7. นโยบายการต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ และ
8. นโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

การเร่งนำสันติสุขและความปลอดภัยกลับมาสู่พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยน้อม นำกระแสพระราชดำรัส “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เป็นหลักปฏิบัติ ถือเป็นนโยบายเร่งด่วนที่จะรัฐบาล จะต้องเร่งดำเนินการ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติก็ได้ดำเนินนโยบายดังกล่าวมากำหนดเป็นแผนการ ปฏิบัติในปี 2554 ควบคู่ไปกับการขจัดความยากจน ปัญหายาเสพติด และอิทธิพลอำนาจมืด โดย น้อมนำกระแสพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เป็นหลักปฏิบัติ ในแนวทางสันติวิธี โดยเน้นการส่งเสริมความร่วมมือในทุกภาคส่วนกับประชาชนในพื้นที่ อำนวย ความยุติธรรมอย่างทั่วถึง เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและคุณภาพชีวิต สร้างโอกาสและความเสมอภาค พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่เคารพอัตลักษณ์ วัฒนธรรมนิยมประเพณีท้องถิ่นส่งเสริมการ กระจายอำนาจ การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบที่สอดคล้องกับลักษณะพื้นที่ที่ไม่ขัดกับ รัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ จะมีการบูรณาการการบริหารจัดการทุกภาคส่วนให้มีเอกภาพทั้งในระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติ รวมทั้งปรับปรุง พัฒนากฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องทันสมัย กับ สภาพความเป็นจริงของปัญหาที่เกิดขึ้นตลอดจนเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการก่อความไม่สงบ อย่างเป็นธรรม

สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กำหนดโครงการต่างๆ เช่น โครงการส่งเสริมกิจการฮัจญ์เพื่อ อำนวยความสะดวกผู้แสวงบุญ ณ นครเมกกะ, โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนระดับหมู่บ้าน จังหวัดชายแดนภาคใต้ (พนม.), โครงการพัฒนานักประสานงานบริการด้วยใจในองค์กร

โครงการสนับสนุนมาตรการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้, โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งหมู่บ้าน/ตำบล, โครงการจัดตั้งชุดคุ้มครองตำบล (ชคต.)

หากทราบถึงสาเหตุของการเกิดความไม่สงบอย่างชัดเจน ตลอดจนการเข้าถึงปัญหานั้น ๆ ก็จะทำให้การกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่ถูกล่ามอยู่ในขณะนี้เป็นไปได้โดยถูกต้องและถูกแนวทางมากขึ้น และสามารถป้องกันการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่และเจ้าหน้าที่ของรัฐอีกทางหนึ่งด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบถึงสาเหตุของปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อทราบถึงบทบาทของเจ้าหน้าที่ตำรวจกับปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้
3. เพื่อเสนอแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการทราบถึงสาเหตุของการเกิดปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยศึกษามุ่งเน้นการปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ตำรวจกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการก่อความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเสนอเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งรวบรวมปัญหาที่เกี่ยวข้องและเสนอแนวทางแก้ไข

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และ/หรือ ให้ตอบแบบสอบถาม รวมทั้งการสังเกตการณ์ โดยจะคัดเลือกผู้ที่จะสัมภาษณ์จากเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานและเคยปฏิบัติงานในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมถึงประชาชนในท้องถิ่นด้วย

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะทำให้ทราบถึง

1. สาเหตุของปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2. บทบาทของเจ้าหน้าที่ตำรวจกับปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

3. แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ข้อเสนอแนะ

1. สร้างความเข้าใจกับประชาชนผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ เพื่อเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของทหาร ตำรวจ เช่น เน้นการจับกุม ปรามปราม ยาเสพติด และของหนีภาษีอย่างจริงจัง

2. ศึกษาขนบธรรมเนียมประเพณีในพื้นที่ เพื่อให้สามารถเข้ากับประชาชนในท้องถิ่นให้ได้

3. อาวุธยุทโธปกรณ์ที่ใช้ในพื้นที่ ให้มีความเหมาะสม และสามารถทำงานได้อย่างคล่องตัว เน้นงานมวลชนสัมพันธ์และการพัฒนาชุมชน

4. เน้นความยุติธรรมและเสมอภาคในการทำงาน

5. สร้างความสามัคคี ทั้งในองค์กรและหน่วยงานข้างเคียง

6. ปลุกฝังหรือสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนในพื้นที่รู้สึกดีกับเจ้าหน้าที่

7. ควรให้มีการเรียนการสอนภาษาถิ่น เช่น ภาษามลายู เพราะประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้จะพูดภาษามลายู หากเจ้าหน้าที่ไม่สามารถพูดภาษาของพวกเขาได้ จะก่อให้เกิดความรู้สึกแปลกแยก และไม่เป็นพวกเดียวกัน

8. เพิ่มสวัสดิการด้านต่างๆ และให้ผลตอบแทนมากขึ้นกับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัย

9. เพิ่มกำลังเป็น 3 เท่าให้มากกว่าภาคอื่นๆ

10. ให้ความรู้แก่เยาวชน และนักศึกษาให้เข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้น

11. ควรมีการฝึกอบรมด้านยุทธวิธีตำรวจ อาวุธยุทโธปกรณ์ อยู่เป็นประจำสม่ำเสมอ

12. ศึกษาปัญหาที่แท้จริง เร่งแก้ไขปัญหาให้ถูกต้อง และให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนมากขึ้น

13. ผู้นำชุมชนเป็นตัวกลางระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนในพื้นที่ เพราะประชาชนจะศรัทธาในตัวผู้นำมากกว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ

14. เจ้าหน้าที่ต้องสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนและบังคับใช้กฎหมายด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ มีความเด็ดขาดในการบังคับใช้กฎหมาย

15. ควรมีเครื่องมือตรวจสอบบุคคลที่มีหมายจับตามจุดตรวจต่างๆ ซึ่งอาจจะใช้ งานสะดวกกว่าภาพโปสเตอร์

16. ควรมีการถ่ายทอดความรู้ อบรม ประชุม เจ้าหน้าที่ตำรวจระดับผู้ปฏิบัติการ โดยให้ ผู้บังคับบัญชาระดับสูง สามารถถ่ายทอดนโยบายโดยตรงกับผู้ปฏิบัติอย่างน้อยปีละครั้ง และอาจเป็น การสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานได้อีกทางหนึ่ง

17. แสดงอำนาจของรัฐให้ชัดเจน โดยใช้โมเดล “พอปกครองลูก แต่ลูกไม่ฟังก็ต้องตี” บางครั้งกฎหมายดี แต่การบังคับใช้อ่อนแอ คนก็จะไร้ระเบียบ ไร้วินัย มันส่งผลกระทบ ทำให้พื้นที่ กลายเป็น red zone คือ เราไม่สามารถควบคุมได้

18. พுகความจริงต่อกัน

19. สร้างขวัญและกำลังใจให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยการเพิ่มสวัสดิการ เพิ่มค่าตอบแทน ให้มากกว่าเดิม “ดูแลความเป็นอยู่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจขณะมีชีวิตให้ดี ดีกว่ามาดูแลตอนเสียชีวิต แล้ว”

20. ควรใช้บุคคลในพื้นที่ในการปฏิบัติหน้าที่ให้มากที่สุด

21. ส่งเสริมความมั่นคงทางด้านอาชีพและรายได้ แก่ผู้มีรายได้น้อย และผู้ที่ได้รับความ เดือดร้อนจากเหตุการณ์ความไม่สงบ ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้

22. พัฒนาคุณภาพคน เพื่อสร้าง โอกาสการมีงานทำ และยกระดับคุณภาพชีวิต โดยมี นโยบายที่ชัดเจนในการพัฒนา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรบุคคลในพื้นที่อย่างต่อเนื่องและเป็น ระบบโดยเฉพาะกลุ่มปัญญาชน

23. เสริมสร้างความเข้าใจอันดีกับประชาคมโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์กรประชุม โลก มุสลิมสันนิบาตมุสลิม โลก และองค์การสหประชาชาติ รวมทั้งให้ความสำคัญกับผู้นำกลุ่มพลัง วัฒนธรรมในประเทศที่มีศักยภาพ และคนไทยมาลาญปัตตานีในต่างประเทศ ในการสร้าง ความสัมพันธ์ เพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาให้กับมุสลิมโลก